# DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
26. september 1996 *

I sag C-43/95,

angående en anmodning, som Högsta Domstolen, Stockholm, i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

**Data Delecta Aktiebolag,**

**Ronny Forsberg**

mod

**MSL Dynamics Ltd,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 6,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. N. Kakouris, og dommerne G. F. Mancini og P. J. G. Kapteyn (refererende dommer),

* Processprog: svensk.

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— den svenske regering ved rättschef Lotty Nordling, som befuldmægtiget

— den græske regering ved juridisk konsulent Panagiotis Mylonopoulos, advokat Galateia Alexaki og forskningsmedarbejder Sofia Shala, alle Udenrigsministeriets Særlige Juridiske Kontor for EF-Spørgsmål, som befuldmægtigede

— den irske regering ved Chief State Solicitor Michael Buckley, som befuldmægtiget, bistået af Feichin McDonagh, BL, og Finola Flanagan, Office of the Attorney General

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent John Forman, som befuldmægtiget,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. maj 1996,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved kendelse af 21. februar 1995, indgået til Domstolen den 24. februar 1995, har Högsta Domstolen i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikel 6, stk. 1.

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag, som det britiske selskab MSL Dynamics Ltd (herefter »MSL«) har anlagt mod det svenske selskab Data Delecta Aktiebolag (herefter »Data Delecta«) og den svenske statsborger Ronny Forsberg, med påstand om betaling for leverede varer.

3 De sagsøgte i sagen for Solna tingsrätt, Data Delecta og Ronny Forsberg, fremsatte begæring om, at MSL skulle stille sikkerhed for sagsomkostningerne (cautio judicatum solvi) i henhold til § 1 i den svenske lov 1980:307.

4 Ifølge denne bestemmelse skal en udenlandsk statsborger, der ikke har bopæl i Sverige, eller en udenlandsk juridisk person, som ønsker at anlægge sag ved en svensk domstol mod en svensk statsborger eller en svensk juridisk person, på sagsøgtes begæring stille sikkerhed for de sagsomkostninger, som den pågældende kan blive tilpligtet at betale. I henhold til lovens § 5 finder bestemmelsen dog ikke anvendelse, i det omfang der er indgået aftale herom i internationale overenskomster, som Sverige er bundet af. I regeringens tillkännagivande 1991:112 om befrielse i vissa fall för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader, mm. er der ikke nævnt sådanne overenskomster med hensyn til britiske juridiske personer.

5 Solna tingsrätt tog imidlertid ikke begæringen om sikkerhedsstillelse til følge med den begrundelse, at lov 1980:307 på dette punkt strider mod lov 1992:794, hvorved Sverige har ratificeret konventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (herefter »Lugano-konventionen«), som også er ratificeret af Det Forenede Kongerige.

6 Solna tingrätt's kendelse blev kæret til Svea Hovrätt, som stadfæstede kendelsen under henvisning til princippet om, at en yngre lov har forrang for en ældre lov. Retten bemærkede bl. a. , at Lugano-konventionen medfører, at svenske domme og kendelser er umiddelbart eksigible i Det Forenede Kongerige.

7 Data Delecta og Ronny Forsberg kærede Svea Hovrätt's kendelse til Högsta Domstolen.

8 Högsta Domstolen fandt, at afgørelsen af spørgsmålet måtte afhænge af fortolkningen af fællesskabsretten, og den har derfor udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er det i strid med Rom-traktaten — navnlig artikel 6 (tidligere artikel 7) — at afkræve en sagsøger, som er en britisk juridisk person, en sådan sikkerhedsstillelse, når dette ikke kan ske i forhold til svenske juridiske personer?«

9 Med sit spørgsmål ønsker den nationale ret i det væsentlige at få oplyst, om det er i strid med traktatens artikel 6, stk. 1, at en medlemsstat kræver, at juridiske personer med hjemsted i en anden medlemsstat, som har anlagt sag ved en ret i førstnævnte medlemsstat mod en af dennes statsborgere eller et selskab med hjemsted dér, skal stille sikkerhed for de sagsomkostninger, som de kan blive tilpligtet at betale, når dette ikke kan kræves af juridiske personer i den pågældende medlemsstat.

## Anvendelsesområdet for traktatens artikel 6, stk. 1

10 Traktatens artikel 6, stk. 1, lyder således: »Inden for denne traktats anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.«

11 Det skal således først undersøges, om en bestemmelse i en medlemsstat, hvorefter juridiske personer med hjemsted i en anden medlemsstat har pligt til at stille sikkerhed for sagsomkostningerne, hvis de vil anlægge sag mod en statsborger i førstnævnte medlemsstat eller et selskab med hjemsted dér, selv om der ikke gælder et sådant krav for juridiske personer i den pågældende medlemsstat, falder inden for EF-traktatens anvendelsesområde.

12 Det fremgår af fast retspraksis, at det ganske vist, så længe der ikke er udstedt fællesskabsregler på området, tilkommer hver enkelt medlemsstat i sin interne retsorden at fastsatte procesreglerne for søgsmål med henblik på at sikre den fulde beskyttelse af borgernes rettigheder efter fællesskabsretten, men at fællesskabsretten opstiller visse grænser for denne kompetence (dom af 19.11.1991, forenede sager C-6/90 og C-9/90, Francovich m.fl., Sml. I, s. 5357, præmis 42). Ved anvendelsen af sådanne lovbestemmelser må der således ikke udøves nogen forskelsbehandling over for de personer, som efter fællesskabsretten har krav på ligebehandling, eller gøres indskrænkninger i de grundlæggende friheder, som er sikret ved fællesskabsretten (dom af 2.2.1989, sag 186/87, Cowan, Sml. s. 195, præmis 19).

13 En national procesretlig regel som den ovenfor beskrevne kan påvirke den virksomhed, andre medlemsstaters erhvervsdrivende udøver på markedet i den pågældende medlemsstat. Den sigter ganske vist ikke i sig selv mod at regulere en erhvervsmæssig virksomhed, men den medfører, at andre medlemsstaters erhvervsdrivende stilles dårligere end landets egne statsborgere med hensyn til adgangen til at anlægge retssager. Når fællesskabsretten sikrer dem fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser på fællesmarkedet, er det en konsekvens heraf, at de pågældende erhvervsdrivende har mulighed for at anlægge sag ved en medlemsstats domstole på samme vilkår som landets egne statsborgere med henblik på at få afgjort tvister, som deres erhvervsmæssige virksomhed kan give anledning til.

14 Som fastslået af Domstolen i dommen af 20. oktober 1993 i sagerne Phil Collins m.fl. (forenede sager C-92/92 og C-326/92, Sml. I, s. 5145, præmis 27) er nationale lovbestemmelser, der på grund af deres virkninger for udvekslingen af varer og tjenesteydelser inden for Fællesskabet henhører under traktatens anvendelsesområde,

nødvendigvis underlagt det generelle forbud mod forskelsbehandling i traktatens artikel 6, stk. 1, uafhængigt af de særlige bestemmelser i traktatens artikel 30, 36, 59 og 66.

15 Det må herefter fastslås, at en national civilprocesretlig regel som den i hovedsagen omhandlede falder inden for traktatens anvendelsesområde i artikel 6, stk. 1's forstand, og er underlagt det generelle forbud mod forskelsbehandling i denne bestemmelse, i det omfang den — eventuelt blot indirekte — påvirker udvekslingen af varer og tjenesteydelser inden for Fællesskabet. En sådan påvirkning må bl. a. frygtes, hvis der kræves sikkerhedsstillelse for sagsomkostningerne i forbindelse med en sag om betaling for leverede varer.

## Forskelsbehandling i traktatens artikel 6, stk. 1's forstand

16 Med forbuddet mod »al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet«, indebærer traktatens artikel 6 et krav om fuld ligebehandling i medlemsstaterne af personer, der befinder sig i en situation, som er reguleret af fællesskabsretten, og statsborgerne i den pågældende medlemsstat.

17 Det er åbenbart, at en bestemmelse som den i hovedsagen omhandlede indebærer en direkte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.

18 Den svenske regering har imidlertid gjort gældende, at princippet om forbud mod forskelsbehandling ikke er til hinder for, at det kræves, at en udenlandsk sagsøger skal stille sikkerhed, såfremt en eventuel afgørelse, hvorved sagsøgeren dømmes til at betale sagens omkostninger, ikke vil kunne fuldbyrdes i det land, hvor han er hjemmehørende. I et sådant tilfælde er formålet med sikkerhedsstillelsen, at det undgås, at en udenlandsk sagsøger kan anlægge en retssag uden at løbe nogen økonomisk risiko, for det tilfælde at han taber sagen.

19 Den svenske regering har tilføjet, at den svenske lovgivning i øvrigt hjemler flere undtagelser fra kravet om sikkerhedsstillelse, som er begrundet i, at den svenske sagsøgte i givet fald har mulighed for at opnå en dom, der kan fuldbyrdes i det land, hvor sagsøgeren er hjemmehørende, eksempelvis i henhold til internationale konventioner, som Sverige har ratificeret.

20 Dette argument kan ikke tiltrædes.

21 Som fastslået af Domstolen i dommen af 1. juli 1993 i Hubbard-sagen (sag C-20/92, Sml. I, s. 3777) må det i fællesskabsretten indeholdte krav om ligebehandling ikke gøres betinget af, at der er indgået internationale aftaler mellem medlemsstaterne.

22 Det forelagte spørgsmål skal herefter besvares med, at det er i strid med traktatens artikel 6, stk. 1, at en medlemsstat kræver, at juridiske personer med hjemsted i en anden medlemsstat, som har anlagt sag ved en ret i førstnævnte medlemsstat mod en af dennes statsborgere eller et selskab med hjemsted dér, skal stille sikkerhed for de sagsomkostninger, som de kan blive tilpligtet at betale, når dette ikke kan kræves af juridiske personer i den pågældende medlemsstat, og sagen har sammenhæng med udøvelsen af grundlæggende friheder, som er sikret ved fællesskabsretten.

## Sagens omkostninger

23 De udgifter, der er afholdt af den svenske, den græske og den irske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter

udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Högsta Domstolen ved kendelse af 21. februar 1995, for ret:

**EF-traktatens artikel 6, stk. 1, skal fortolkes således, at det er i strid med bestemmelsen, at en medlemsstat kræver, at juridiske personer med hjemsted i en anden medlemsstat, som har anlagt sag ved en ret i førstnævnte medlemsstat mod en af dennes statsborgere eller et selskab med hjemsted dér, skal stille sikkerhed for de sagsomkostninger, som de kan blive tilpligtet at betale, når dette ikke kan kræves af juridiske personer i den pågældende medlemsstat, og sagen har sammenhæng med udøvelsen af grundlæggende friheder, som er sikret ved fællesskabsretten.**

Kakouris Mancini Kapteyn

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 26. september 1996.

R. Grass C. N. Kakouris

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling